

Preek over Lukas 2:38

- Neede, 1 januari 2023
- Kees van Dusseldorp
- nieuwjaarsdag

Thema: Met hoop het jaar beginnen

[deze preek vormt een tweeluik met de oudejaarspreek
'Met vrede het jaar besluiten' – Lukas 2:29]

votum en groet (andere versie)

NLB 209 Heer Jezus, o Gij dageraad (melodie Psalm 134)

verbondswoord (zaligsprekingen)

Psalm 91:1,4 (DNP) Wie thuis is bij de hoogste Heer

gebed

lezen: Lukas 2:36-40

lezen: Jesaja 52:7-12

kindermoment

NLB 513 God heeft het eerste woord

preek

Opwekking 334 Heer, uw licht en uw liefde schijnen

gebed

collecte

Psalm 43:3,4,5 O Here God, kom mij bevrijden

zegen (St. Patrick)

amen

Gemeente van de levende Heer,

We hebben de kalender een bladzijde omgeslagen. Je moet er even een paar dagen aan wennen als je een datum opschrijft. Dat het 2023 is.

Ergens heb ik altijd het gevoel van 'iets nieuws'. Een leeg jaar dat voor je ligt. Dat geeft verwachting. Je mag nog zoveel inkleuren. Hoe ga je dat doen? Welke keuzes ga je maken? Hoeveel ruimte neem je om het anders te doen dan vorige jaar? In je leven, in je relatie, in je werk, in je geloof, in de kerk? We krijgen een nieuw jaar van God. Wat ga je daarmee doen?

En ergens heb ik ook altijd het gevoel van 'niets nieuws'. Het gewone leven gaat weer door. We tellen onze jaren vanaf de geboorte van Christus. 2023. Onze God telt af naar de wederkomst. We zijn er weer een jaar dichterbij. Maar hebben geen idee wanneer God bij nul is. Hoe hou je de hoop op peil? Hoe wordt of blijft de Geest van Christus je coach? Hoe leef je in het licht?

**

Graag wil ik jullie vanmorgen voorstellen aan Hanna. Omdat je aan haar prachtig kunt zien hoe je trouw en verwachtingsvol kunt leven. Hoe Jezus haar leven in het licht zet. We wensen elkaar veel heil en zegen voor het nieuwe jaar. In Hanna kun je iets zien van wat heil en zegen betekenen. Wat leven met God inhoudt. Om met hoop het jaar te beginnen. En zelf te leven in het licht. Op jouw plek.

** gerimpelde handen – getekend door het leven

Als ik een film zou maken over Hanna, zou ik absoluut inzoomen op haar handen. Het zijn oude, gerimpelde handen. Getekend door het leven. Het is niet helemaal duidelijk of ze een weduwe van 84 was, of dat ze al 84 jaar weduwe was en dus meer dan 100 jaar. Maar oud is ze en vanaf ongeveer haar 20^e al weduwe. Kennelijk is ze daarna nooit meer getrouwd, maar teruggekeerd naar het huis van haar ouders. Ik weet niet of ze eenzaam was, maar alleen was ze in ieder geval. Ik weet niet of ze zorgen had over haar levensonderhoud, maar de normale ondersteuning van man of kinderen kende ze in ieder geval niet. Ze heeft wat afgesloofd. Is nu uitgerangeerd voor de samenleving. Maar niet voor Gods Koninkrijk.

Gerimpelde handen, getekend door het leven. Zo komt ze in de schijnwerpers. De modellen op de catwalk van God zijn nooit de slanke, verzorgde, geslaagde types met een eeuwige smile. Maar mensen met een beperking, met een stoornis, met een mislukte carrière, met een gebroken hart. Mensen met burn-out, in verwarring, met onzichtbare littekens. Ouderen, jongeren. Slachtoffers, daders. Getekend door het leven. Geliefd door God. Aan jou geeft hij aandacht. Hij zoekt jouw vriendschap. Ook jij krijgt een nieuw jaar. Met alles wat je hebt en bent. Je buitenkant en je binnenkant. Je mooie kwaliteiten en je minder prettige eigenschappen. Dit nieuwe jaar is ook voor jou. Om voor Gods ogen te leven. Onder Gods zegen van het goede te genieten. En het goede te doen. Met je handen waaraan je je leven kunt zien.

** open handen – profetes uit Aser

Die handen van Hanna zijn open handen. Ontvankelijk voor God. Ze was een profetes uit de stam Aser. Een onwaarschijnlijke combinatie. Een vrouwelijke profeet. Uit Aser, de stam die helemaal aan de rand van Israël lag. In het uiterste noordwesten, tegen Libanon aan. Halve heidenen, totaal niet betrokken bij de dienst aan God. Toen koning Hizkia eens boden naar de stam Aser zond om hen uit te nodigen voor een gezamenlijk feest in tempel in Jeruzalem, werden die boden uitgelachten en weggejaagd. De mensen van de stam Aser zijn, samen met de andere noordelijke stammen, in de 8^e eeuw voor Christus weggevoerd naar Assyrië. Slechts een enkeling is teruggekomen. Een bevolkingsgroep in Noord-Iran heet Asurai en zou de verloren stam van Aser kunnen zijn. Het is onduidelijk of dat klopt. Maar hier staat dan ineens een vrouwelijke profeet. Hanna uit Aser. Als vervulling van de belofte dat mannen én vrouwen zouden profeteren. Dat wil zeggen: het licht van Gods Woord laten schijnen over actuele kwesties van politiek, kerk en samenleving. Advies geven over praktische levensvragen. Van de stam Aser. Als vertegenwoordiger van het tienstammenrijk. Op het tempelplein van Jeruzalem. Een onwaarschijnlijke keuze.

De handen van Hanna zijn open handen. Ontvankelijk voor God. Een getuige van God uit een onwaarschijnlijke hoek. Je hoeft niet gestudeerd te hebben, de juiste vinkjes te kunnen zetten, uit de juiste familie afkomstig te zijn of door de kerk aangesteld te zijn om door God ingeschakeld te worden. God kiest vaker onwaarschijnlijke mensen uit om zijn Woord te brengen. Een boer, een moeder, een chauffeur, een social-worker, een man in een scootmobiel, een tiener. Waarom zou je niet gewoon spreken waar je spreken kunt en dienen waar je dienen kunt? Zingen waar je zingen kunt en bidden waar je bidden kunt? Laat je inschakelen en doe wat God je op je hart legt. En – als ik het beeld een slag mag draaien – waarom zou je niet luisteren naar iemand die uit onverwachte hoek iets tegen je zegt? Een woord van bemoediging? Of een vraag ter overweging? Of een bijdrage die een andere kant laat zien? Of een aanbod om te bidden? God gebruikt onwaarschijnlijke mensen als profeet! Zie ze niet over het hoofd. Wees ontvankelijk voor de getuigen van God! Open je handen voor God.

** actieve handen – om God te dienen

De handen van Hanna zijn ook actieve handen. Ze gebruikt ze elke dag om God te dienen. Ik zie haar elke morgen haar handen op de deurklink van haar huis leggen. Om haar appartementje te verlaten en naar de tempel te gaan. Het morgenoffer daar mee te maken. En pas als het avondoffer gebracht is, verlaat zij de tempel weer. En bij haar huisje legt ze haar handen weer op de klink om naar binnen te gaan. ‘Ze was altijd in de tempel en diende God dag en nacht met vasten en bidden’, schrijft Lukas. Ze had reden genoeg om het tempelplein te mijden. Wat een menselijk gedoe! Marktkooplui hadden er een rovershol van gemaakt. Schriftgeleerden stonden er indruk te maken met hun lange vrome gebeden. Rijke mensen kochten hun geweten vrij met forse donaties. Wat een schijnheiligheid! Nogal wat gelovigen hadden zich teruggetrokken in een gemeenschap van gelijkgezinden. Dat is altijd wel lekker, nietwaar? Optrekken met mensen die net zo in het geloof staan als jij, die van dezelfde liederen houden. Maar Hanna blijft op haar post. Wat houdt zij van Gods huis! Niet vanwege dat huis, maar vanwege die God. Elke dag is zij in de tempel. Om God te dienen.

De handen van Hanna zijn actieve handen. Je kunt je handen gebruiken om de Heer te dienen. Op jouw plekje. Tussen mensen die je niet zelf uitgezocht hebt. Gebruik je

handen en je voeten om naar de kerk te komen, ook al is het niet altijd naar jouw smaak en wens. Ongetwijfeld kun je redenen aanvoeren om niet te komen. Of ergens anders heen te gaan. Laten de handen van Hanna je motiveren om trouw te blijven. Om wekelijks de deur van je huis te openen en hierheen te komen en mee te doen aan de eredienst. Of als dat niet lukt, je scherm aan te doen en thuis mee te doen. Niet alleen te kijken hoe we het hier doen, maar thuis deel te nemen aan de dienst aan de Heer.

Gebruik je handen om de Heer te dienen. Ook persoonlijk. Om je bijbel te openen. Of je bijbelapp. Gebruik je handen om ze te vouwen. Om te bidden. En te blijven bidden. Voor jezelf. Voor je familie. Voor de mensen in de gemeente. Voor de ambtsdragers. Voor de kerk als organisatie. Voor de wereld. Maak er ruimte voor, ontwikkel een goed ritme voor je omgang met God. Gods koninkrijk heeft bidders nodig. Gebed voor de zieken, voor de eenzamen. Gebed voor de jongeren, voor de ouderen. Gebed voor de ambtsdragers, voor de vrijwilligers, voor de studenten. En als je merkt dat bidden niet goed lukt, omdat je te veel en te lang met je scherpje bezig bent, of omdat je te belast bent door je studie of je werk, of te druk bent met allerlei hobby's of mensen, misschien moet je dan een grens trekken. Als je een gezin bent, misschien kunnen jullie met elkaar eens bespreken in hoeverre je tevreden bent over je invulling van de omgang met God. Bijbellezen, bidden, kerkgang: welke plek heeft het en welke plek zou je het willen geven? Niet alleen aan Hanna kun je zien hoe belangrijk het is. Ook andere gelovigen hebben daar een structuur in gevonden. En ook Jezus zelf laat iets zien van zijn geregeld contact met de Vader. Gebruik je handen om elke dag, elke week de dienst aan God vorm te geven.

** verbonden handen – samen met allen die uitzien naar de lossing

De handen van Hanna zijn ook verbonden handen. Ik zie voor me hoe ze anderen op het tempelplein begroet. Met een hand, met een zwaai, met een groet. Hoe ze elkaars handen vasthielden. Of haar hand op de arm van een ander legde. Er was een kring van mensen 'die uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem', zoals Lukas het beschrijft. Hanna maakt deel uit van die kring. En geniet van het contact met medegelovigen. Geloven doe je je samen. Met elkaar hield deze groep mensen de verwachting levend. Ze herinneren elkaar aan de daden van God in het verleden. Ze bestuderen de woorden van de profeten. Ze delen het geloof, ervaren de gemeenschap en versterken hun hoop. Met elkaar houden ze de verwachting levend dat God vanuit Jeruzalem tot bevrijding zou komen. Zoals geschreven staat dat vanuit Sion het heil zou uitgaan naar de volken. Dat er bevrijding van de schulden, vergeving voor de zonden, verlossing van het onrecht komt. Dat elk nieuw jaar hen dichterbij de vervulling van de beloften brengt. En het is ook vanuit Jeruzalem gekomen is! Daar heeft Jezus het offer van verzoening gebracht. Daar is de Heilige Geest uitgestort. Daar is de kerk begonnen.

De handen van Hanna zijn verbonden handen. Ze maakt contact met anderen. Een kring van gelovigen. Een gemeenschap van heiligen. Niet heilig vanwege hun goedheid. Maar heilig vanwege hun hoop. Je hebt elkaar nodig om de hoop levend te houden. Om in verwachting te leven. Elkaars inzichten, elkaars woorden, elkaars gebeden, elkaars wijsheid. Je hebt elkaar nodig om je niet blind te staren op de buitenkant. Op wat de aandacht trekt en op de schermen verschijnt. Om je niet te laten meezuigen in wat influencers zeggen, politici vinden, deskundigen naar voren brengen, actievoerders bepleiten en journalisten schrijven. Maar om de gebeurtenissen door te lichten vanuit Gods woord. Om het plan van God achter de gebeurtenissen te blijven zien. Om vanuit de hoop te

leven. Tegendraads misschien. Met allerlei vragen en onzekerheden. Het spreekt niet vanzelf. Soms is het maar een klein groepje. Maar toch in gesprek, in gebed en in hoop. Maar zo'n kring van gelovigen. Wat een zegen! Gebruik je handen om contact te maken. Een handdruk of een boks ter begroeting, een zwaai als groet op afstand, een hand op de schouder ter bemoediging. Elkaars handen vasthouden om te bidden. Elkaar vasthouden op de weg van de hoop.

** geheven handen – hulde aan God

We kijken naar de handen van Hanna. Hoe gerimpeld en getekend ze zijn. Hoe zij ze opent om ontvankelijk te zijn voor God. Hoe zij ze gebruikt om haar dienst aan God in te richten. En om contact te maken met anderen. Maar dan zie ik haar handen de lucht in gaan. Als zij de oude Simeon in een lofzang hoort uitbarsten. Die daar met het kindje Jezus in zijn armen begint te zingen: 'Met eigen ogen zie ik de redding God, die U bewerkt in deze wereld: Licht tot openbaring van de volken en tot eer van uw volk Israël.' Hanna heft haar handen omhoog en doet mee met lofzang. Simeon en Anna luiden de kerstklokken op het tempelplein. Het tien- en het tweestammenrijk van Israël samen verbonden in de lofzang. Anna brengt hulde aan God. Samen met Simeon. De verlosser, waar zij zo lang voor heeft gebeden. God heeft geantwoord op zijn tijd! Zij heft haar handen op om God te prijzen. En om zich naar die God uit te strekken. Want hoort dat niet bij elkaar? Hulde brengen aan God en tegelijk je uitstrekken naar die God. Hem loven om zijn beloften en tegelijk houvast zoeken in zijn beloften. God is trouw! Hij verandert nooit. Door alle jaren heen gaat Hij door. Houd mij vast, laat uw liefde stromen!

Je handen gebruiken om God hulde te brengen. En je uit te strekken naar zijn zegen. Daar heb je toch alle reden voor! God is trouw, geduldig, barmhartig, vergevend. Daar prijs je hem voor. En daar grijp je je aan vast. Hij is rechtvaardig, machtig, eeuwig. Daar loof je hem voor. En daar bouw je op. Hij is de God van het leven. Daar aanbid je hem om. En daar vraag je hem om. In Jezus zijn al die eigenschappen van God zo stralend naar voren gekomen. Hij heeft er zoveel van verteld. En in hem is het werkelijkheid geworden. Zijn liefde, zijn verzoening, zijn dienstbaarheid, zijn verlossing.

Ook als je niet zo van geheven handen bent, kun je je de beleving wel voorstellen. De hulde aan God. En het je uitstrekken naar zijn genade. Te beginnen bij wat Jezus brengt en is.

** bewegende handen – sprekend over Jezus

En in de laatste plaats: De handen van Hanna zijn ook bewegende handen. Ze gebruikt ze om haar verhaal over Jezus te doen. Want vertellen van wat je hebt meegemaakt dat doe je niet alleen met je mond. Maar ook met je handen. Hanna sprak over het kind Jezus met de kring van gelovigen die uitkeken naar de verlossing. Zij vertelde wat zij wist. Van wat over het kind geschreven is. Ze legde het uit. Ze liet het perspectief zien. Die oude vrouw keek niet alleen terug in haar leven. Waar mensen nogal eens de neiging toe hebben. Ze keek vooruit en sprak van een toekomst die zij niet persoonlijk zou meemaken. Ik stel me voor dat ze daar levendig, betrokken, enthousiast en indringend over verteld. En er bij de mensen op aandrong om zich voor te bereiden op de komst van Gods rijk. Om klaar te staan voor de messias. Om actief bezig te zijn met de bevrijding van Israël en de verlossing van de wereld. Ze onderstreepte en illustreerde haar woorden met gebaren.

Van een afstandje – ook als je haar niet zou verstaan – zou je zien hoe zij het hoogste woord had. Sprekend over de messias.

Bewegende handen. Open zijn over je hoop. Over je blijdschap. Over je geloof. Zulke gesprekken ontstaan soms spontaan. Je kunt er ook op gericht zijn. Wat is het heerlijk als je met anderen kunt spreken over Jezus. En kunt luisteren hoe een ander gelooft en van Jezus heeft meegemaakt. Hoe zij Jezus zoekt. Hoe hij Jezus nodig heeft. Dat spreken gaat de een gemakkelijker en natuurlijker af dan een ander. Maar je bent getuige van Jezus! Met woorden en met daden. Wat is het fijn om op dat niveau met een ander te praten. En te ervaren dat Gods Geest de woorden geeft om te spreken. En de liefde om te luisteren.

**

De handen van Hanna. Getekend door het leven. Open voor God. Ingezet om God te dienen. Om contact te maken met anderen. Geheven om God te prijzen en zich naar hem uit te strekken. En bewegend in het gesprek om te vertellen en te luisteren.

Het gaat niet om Hanna. Maar in haar kun je prachtig zien hoe God werkt in een mensenleven. Wat een leven in hoop betekent. Of je nu oud of jong bent: begin het nieuwe jaar met hoop. Laat je hart gevuld worden met Christus, laat je leiden door zijn Geest en strek je uit naar Gods beloften. Dat geeft een leven in hoop.

Laten onze handen in 2023 zijn als de handen van Hanna.

Amen